

32. Pre bystré hlavičky

Poznáte múdry hlavolam Tangram?

Chcete, aby bolo vaše dieťa úspešné v živote? Dajte mu veľa lásky, pochopenia, empatie, veľa vášho vzácneho času, venujte sa mu. Verte, je to tá najlepšia investícia vo vašom živote. A hlavne, nezabudnite mu rozvíjať priestorovú predstavivosť. Práve aj pomocou Tangramu.

Priestorová predstavivosť je jedna z najdôležitejších schopností, ktorú potrebujeme pre úspešný život. Ak chceme, aby nám už malé dieťa podalo určitú hračku, musí ju mať uloženú v predstavách aj s jej pomenovaním, aby mohlo naše želanie splniť. Bez predstavivosti by sme sa nemohli dobre orientovať v priestore, v prírode, v obchodnom centre, keď chceme zaparkovať auto. Potrebujeme ju aj v každodennom živote, napr. keď si chceme uložiť veci do skrinky, potraviny do chladničky, a pod. Má vplyv na zapamätávanie, teda využívame ju aj pri učení sa. Podľa H. Gardnera je jeden obraz hodnotnejší ako tisíc slov.

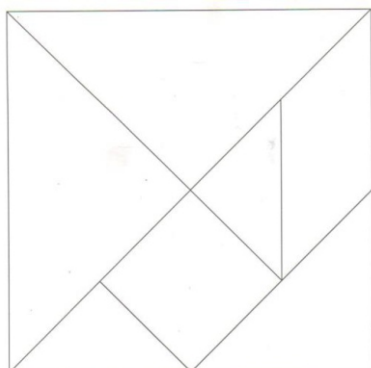
Predstavivosť je základom a predpokladom tvorivosti. Významnú úlohu zohráva aj v matematike, hlavne v geometrii, ktorá robí žiakom problémy na všetkých stupňoch škôl. Podľa pedagógov existujú určité vekové obdobia, ktoré sú zvlášť priaznivé pre rozvíjanie priestorovej predstavivosti. Prvé také obdobie je podľa J. Piageta vo veku 5–6 rokov. Teda s rozvíjaním predstavivosti treba začať u detí čím skôr.

Načrtli sme stručne mimoriadny význam priestorovej predstavivosti. Vzniká otázka, ako a akými prostriedkami by sme ju mohli rozvíjať? S potešením môžeme predstaviť hlavolam Tangram, čínsku hru, ktorá je na svete už tisíce rokov a ako „múдру hru“ ju môžeme výborne využiť práve na rozvíjanie priestorovej predstavivosti.

Na základe skúseností učiteliek materských škôl môžeme potvrdiť, že už 3-ročné deti sa dokážu hrať s Tangramom a od 4 a viac rokov sú schopné riešiť jednoduché úlohy a dokonca zvládajú súťaže v skladaní Tangramu. Súťaž Tangramiáda od začiatku pripravila a už dlhé roky v Košiciach organizuje pani riaditeľka Zlata Antaliková. Vani som bola sama nadšená výkonmi detí na podobnej súťaži v Seredi, ktorú organizovala už štvrtý rok pani riaditeľka Bc. Iveta Fraňová.

Súťaž v skladaní Tangramu pred rokmi prebiehala a bola už dva roky znovu realizovaná na ZŠ Pankúchova 4 pre žiakov základných škôl v Bratislave – Petržalke vďaka finančnej podpore Bratislavského samosprávneho kraja a pod záštitou jej podpredsedu Ing. Martina Bertu, CSc. Uvedená súťaž má veľký význam aj v tom zmysle, že podporuje **geometriu**, ktorej sa v 1. a 2. ročníku ZŠ nevenuje dostatočná pozornosť. To môže byť jedna z príčin ťažkostí s jej zvládaním aj na ďalších stupňoch škôl. Pritom Tangram môže v tomto smere významne pomôcť, umožňuje realizovať už od čias Komenského overenú a úspešnú „školu hrou“.

A teraz bližšie k Tangramu. Hlavolam Tangram pozostáva zo štvorca, rozdeleného na sedem častí: päť trojuholníkov (dvoch najväčších, stredného, dvoch najmenších), zo štvorca a rovnobežníka.

Pravidlá hry:

- môžeme poskladať nejaký útvar podľa vlastnej predstavy, fantázie, prípadne si ho zakresliť,
- poskladať z jednotlivých dielikov Tangramu podľa predložených obrysov rôzne obrazce: zvieratká, predmety, geometrické tvary, domčeky, loďky, postavičky, písmená, čísllice, a ďalšie.

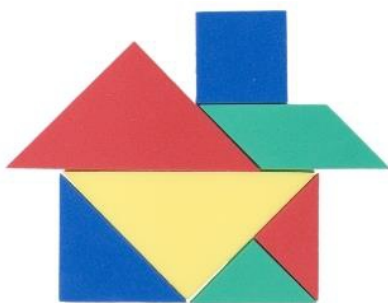
V súčasnosti existuje Tangram v rôznych prevedeniach. Pre malé deti je zvlášť vhodný Tangram z penovej, zdravotne nezávadnej hmoty. V tejto hre je pripojených okolo 250 predlôh na skladanie rôznych obrazcov. Pre začiatok je možné Tangram si aj vystrihnúť podľa uvedeného návodu z tvrdšieho papiera. Významný prínos Tangramu spočíva v tom, že čím viac ho niekto skladá, tým viac si rozvíja priestorovú predstavivosť.

Stratégie oboznámenia sa s Tangramom:

1. Najprv skladáme už vyriešené obrazce najlepšie v skutočnej veľkosti Tangramu a vlastne len priradíme zodpovedajúce dieliky.
2. Predložíme obrazec poskladaný z jednotlivých rôznofarebných dielikov a úloha je poskladať taký istý obrazec trebárs aj z dielikov iných farieb.
3. Skladáme obrazec iba podľa obrysov.

Pritom máme dodržať:

- aby bolo v každom obrazci použitých všetkých 7 dielikov,
- žiadne časti sa nesmú prekryvať,
- rovnobežník môže byť použitý aj prevrátený, kedy v obrazci predstavuje iný tvar.

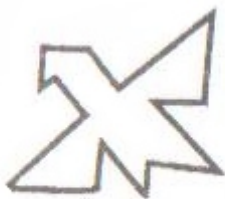

Keďže problematika rozvíjania priestorovej predstavivosti je veľmi dôležitá a dôraz na ňu sa kladie aj v medzinárodnom meradle, radi by sme vás aktívne do tejto zaujímavej tematiky zapojili. Vašou úlohou bude poskladať z Tangramu určené obrazce. Prajeme vám veľa úspechov pri skladaní nasledovných obrazcov:

Zadané obrazce:

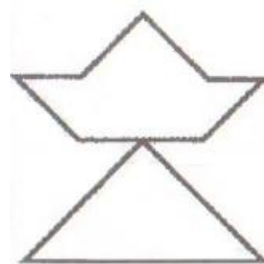
loďka

holub

obdĺžnik

abstraktný vzor

Postupne Vás v časopise oboznámime aj s ďalšími dôležitými aspektami priestorovej predstavivosti, ako aj s ďalšími úlohami.

Hra – Hlavalam Tangram vás určite pobaví. Deti ho môžu skladať spolu s rodičmi alebo učiteľmi, spríjemní a spestrí vám voľné chvíle, prázdniny alebo dovolenku a hlavne vám pomôže pri rozvíjaní takej dôležitej schopnosti, akou je priestorová predstavivosť.

Veľa radosti a úspechov s touto užitočnou a vynikajúcou hrou – hlavalamom prajeme deťom, žiakom, rodičom, aj učiteľom.

Redakcia a Viera Uherčíková

www stránka: www.comae.sk/pomocky.html